

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Galeoti Martii Narniensis De Homine Libri Dvo

Galeottus <Martius>

Basileae, 1517

Os

urn:nbn:de:hbz:466:1-31834

strum. Is uero qui a sinistra, tendit ad dextrū oculum, adeo ut secent se ad similitudinē crucis, Vnde οὐβυγίας dictos putant. Coniungunt enim se. & cum in illa cōiunctione uapor fumusue fuerit, diuiditur cernēdi potestas. ut quæ simplicia sint, iudicentur duplicia. Hinc est quod qui quodam morbo grauantur, aut ebrii sunt, duplicata conspiciunt, quæ sola simplicitate consistunt. Vnde Iuuenalis,
 Cum bibitur concha, cum iam uertigine tectum
 Ambulat, & geminis exurgit mensa lucernis.

Videndi ratio.

OS

CEREBRO transitus ad os est. Os interius, superiori & inferiori mandibulis clauditur, sic dicitis, quia mandere est dentibus conficere, licet Vergi. iij. nō ad effectū, sed ad actum retulerit.

Stat sonipes & frena ferox spumantia mandit.

Serenus uero hinc adiectiuum ad effectum retulit.

Purgatur cerebrum mansa radice Piretri.

Testudo & solum oris interioris nuncupatur Palatum. Ho Palatum. rarius secundo Sermonum,

Feruīda quod subtile exurdant uīna palatum.

L. Columella octauo, sed etiam si palatum atq; lingua concolor lanæ est. Palatum autem dictum est, quod dentibus tanq; palis uallatum sit, ita ut palatio facta uideatur. Nam palationes in Columella legimus, Dentes qui palationem uallumq; faciunt, diuersa sortiunt nomina. Nam qui prius apparēt apertis labijs, primores uocant, ipsis em̄ morsus faciunt. Pli. vij. naturalis historiae, Nec cibo tantum & alimētis necessarij, quippe uocis sermonisq; regimē primores tenent

Palatiōes Dentes.

conceptu quodam excipientes ictum linguæ. Primores lati
& acuti sunt, & his, ut diximus, affigitur morsus, nō sine alio
rum auxilio. Sed qui feruntur quasi rotunda specie, acuti in
Serrati. modum ferræ, & ob hanc causam etiam serrati dicuntur, pri-
Canini. moribus longiores, ab antiquis canini appellantur in quo-
cunq; animali. Plinius undecimo naturalis historiae. Lupi
dexter caninus in magnis habetur operibus. Idem in eodē,
Maxillares qui sunt caninis nullum animal mutat, Caninos
Molares. sequunt molares qui duplices sunt, cibumq; cōficiunt. Iuue.

Interq; molares

Difficili crescente cibo.

Sed primores non omnibus dantur animantibus, de his lo-
quor, qui in superiore parte sunt. Boues enim ouesq; & ru-
minantia carent primoribus, qui in superiore parte sunt. Ge-
Genuini. nuini nouissimi nascuntur homini, ut ait Plinius. Deriuatio-
nem nemo ignorat, cum a genis dictos uideamus. Et hos
satyricorum instrumenta esse ad morsum ostendit Persius,

Secuit Lucilius urbem

Te Lupe te Muti, & genuinum fregit in illis.

Et Hieronymus in epistola ad Marcellam, In plerisque pro-
uincijs familiare est, ut genuino dente se lacerent, pro denti-
Genuin^o. bus p̄sult. Nam quasi generali uocabulo genuinus, dentes
significat. Vnde Iuuenalis ad morsum esculenti referens ait.

Quæ genuinum agitent non admittentia morsum.

Et dens de omnibus quæ apprehendunt a ueteribus dicitur.
Vergilius sexto Aeneidos,

Tum dente tenaci

Ancora fundabat naues.

Et in primo ancoris dentes esse insinuauit eo uersu,

Vico

Vnco non alligat ancora morsu.

Et bidens instrumentum rusticum. Iuuenalis.

Bidens.

Viue bidentis amans, & culti uillicus horti.

De dentibus humanis plura narrantur. Dicit enim Plinius hominū dentibus inesse uirus. nam speculi nitorem ex aduerso nudati hēberant, columbarū foetus implumæ necant.

Et hoc quoq; mirum est, quod eodē autore didicimus, cum ait. Dentes autem tantum inuicti sunt ignibus, nec cremantur cum reliquo corpore. Idemq; flammis indomiti, cauantur tabe pituitæ. A dente, dentio uerbum deriuari ostendit poeta Plautus in Milite, Venter creat omnes has erumnas,

auribus peraudienda sunt, ne dentes dentiant. A dente dentatus, sicuti a denticulo denticulatus manifesta deriuatione formantur. Vnde Curius ille dentatus dictus, qui dentibus natus est. Edentatus uero sine dentibus. Macrobius edentata belluæ morsus. Et Edentulus eiusdē significationis est.

Sed sicut a labris Labeones, sic Bronchi appellantur, qui sunt dentibus prominentioribus exporrectioribusq;. Et hinc Brochitas. Plinius undecimo naturalis historię. Senectus in equis & cæteris ueterinis intelligitur, dentium brochitate, superciliū canicie. L. Columella septimo, cum de equis loquitur, brochitatem descripsit. Decimo tamen anno tempora cauari incipiunt, & supercilia nonnunq; canescere, & dentes prominere. A dente dentifrangibulum, Plautus in Bacchidibus dixit. Næ tibi herde haud longum os, ab infortunio, ita dentifrangibula hæc meis manib; gestiunt. Dentiscalpium autem & Dentifricium a scalpo & frico deriuari nomine ipso apparēt. De dentifricio sic Apuleius in Magia primo, Igitur legere e ludicris meis epistoliū. De dentifricio

o 3; uersibus um.

Dentatus.
Denticu-
latus.
Edentat.
Edentulus.
Labeones.
Bronchi.
Brochitas.

Dentifran-
gibulum.
Dentiscal-
pium.
Dentifrici-
um.

uersibus scriptum. Et Martialis,

Et dentiscalpia septem.

Gingiuæ. Dentium radices in maxillis affixæ, gingiuis muniuntur, a
Gingiuu. gignendis dentibus appellatis. Iuuenalis,
la. Frangendus misero gingiua panis inermi.
Cuius diminutiuum gingiuula. x. Apuleius in eo epigram-

mate, quod in Magia refert,

Complanatorem tumidæ gingiuulæ.

Quo autem colore sit, Catullus expressit,

Quod quisq; minxit hoc sibi solet mane.

Rufus color. Dentem atq; ruffam defricare gingiuam.

Dētes in Est autē Rufus color non plene ruber, Sed in omnibus ani
uiperis mantibus dentes in gingiuis extant, præterq; in uiperis.
tantum, Nam ut ait Plinius, non apparent supra gingiuas. Dentes
non ex- morrem iramq; demonstrant. Persius,
tāt in gin-
giuis.

Dentes crepuere relecti. Vergilius nono,

Dentes Dentibus infrendens.

mortem Vitia dentium, rubigo & pituita, quæ satis nota sunt. Den-
irāq; dei tibus morsus, ut diximus, efficitur. Iuuenalis,

demon- Ostrea callebat primo deprendere morsu.

strant. Cuius diminutiuum morfiuncula. Plautus in Milite, Com-
Rubigo pressionis arte amantium comparatæ, teneris labellis mol-
dentium les morfiunculæ.
Pituita.

Morsus.

Morfiun-

cula.

LINGVA

Lingua.

Lingua

Latina.

Græca.

Glossa.

IN ORE est lingua, a ligandis cibus nominata.
Non modo membrum hominis, uerumetiam
sermonem significat. Vnde & Latina & Græca
lingua dicuntur. Hanc Græci nuncupant glos-
sam.